

Баришівського, Обухівського та Козелецького районів. При цьому виключається багатолінійність у використанні бугаїв та завезення на станцію випадкових плідників непланових ліній. Замість 23 ліній на наступні 10 років планується 9. Розроблено план комплектування станції ремонтними бугайцями за роками перспективного плану.

ВИСНОВКИ

Перспективне планування групово-лінійного підбору бугаїв і чергування ліній та їх гілок у зонах діяльності станцій повинно ґрунтуватися на принципі повторення генотипу цінних родоначальників ліній та їх гілок. У цих випадках для станції дуже важливо контролювати ступінь помірних інбридингів, які допускаються при підборі бугаїв, чергуванні ліній та їх гілок. Для цього селекціонери станції та господарства повинні мати схему генеалогії маточного стада господарств у межах району або маршруту, за яким завозять сперму, а також діагонально-перехресні родоводи бугаїв кожної лінії, що використовувалися в минулому і використовуються на час складання перспективного плану. При наявності таких вихідних даних можна передбачати помірні інбридинги і виключати близькі, а також бачити, на яких плідників вони допускаються і по дочках яких бугаїв.

Література

Зорин И. Г. Роль племенного дела и искусственного осеменения в интенсификации животноводства Украинской ССР. «Животноводство», 1965, № 3.

Кравченко Н. А. Племенной подбор при разведении по линиям. М., Сельхозгиз, 1954.

Класен Х. И., Михновский Д. К., Смирнов И. В. Новое в методах и формах племенной работы. «Животноводство», 1958, № 10.

Щетнев М. И. Планирование работы станции искусственного осеменения. «Животноводство», 1958, № 10.

Эйснер Ф. Ф. Вопросы планирования племенной работы с крупным рогатым скотом. Материалы научно-производственной конференции по племенному животноводству. Минск, 1966.

Эйснер Ф. Ф. Оценка быков по качеству потомства. М., Сельхозгиз, 1963.

ВПЛИВ ТИПІВ СПАРОВУВАННЯ КОРІВ НА ЇХ МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ

Б. М. БЕНЕХІС,

кандидат сільськогосподарських наук

Центральна дослідна станція по штучному осіменінню сільськогосподарських тварин

Невід'ємним елементом розведення за лініями є застосування помірної інбридингу, цілеспрямований відбір і підбір.

Аналіз племінної роботи у деяких стадах симентальської породи

показує, що в ряді випадків застосовують невиправдані, нецілеспрямовані інбридинги різного ступеня. Досить часто таке споріднене спарювання проводять на видатного родоначальника або його продовжувача через посередніх за продуктивністю тварин. У тих випадках, коли інбредне потомство без суворого відбору залишають на плем'я, такий метод призводить не до удосконалення стада, а до його деградації.

Інбредних тварин виявляли за допомогою аналізу генеалогічної структури стада симентальської породи Старинської птахофабрики Київської області. Тварини розвивались у задовільних умовах годівлі та утримання, а роки їх лактації теж були оптимальними за кормовими умовами (табл. 1). На основі цього можна було б одержати позитивні наслідки продуктивності інбредних корів порівняно з аутбредними напівсестрами, а також деякі відмінності за цими показниками між коровами різних ступенів інбридингу на того чи іншого загального предка.

1. Характеристика бугаїв лінії Альрума 49 КС-7 за продуктивністю дочок у стаді Старинської птахофабрики

Клички та номери бугаїв	Ступінь спорідненості з родоначальником лінії	III лактація				Найвища лактація					
		роки лактації	п	удій за 300 днів лактації, кг	жирність молока, %	молочного жиру, кг	роки лактації	п	удій за 300 днів лактації, кг	жирність молока, %	молочного жиру, кг
Вільний 631	Син	1956—1960	25	4272	3,78	161,5	1957—1961	21	5113,5	3,78	193,3
Ураган 605	»	1956—1958	30	3423	3,82	130,8	1957—1960	26	4967,4	3,83	190,3
Гудок 277	Внук	1959—1961	18	4444	3,69	164,0	1959—1966	13	4949	3,73	186,3
Динаміт 402	»	1960—1962	14	3710	3,67	136,2	1960—1965	13	4344	3,81	165,5
Дозор 380	»	1960—1963	6	3098	3,74	115,9	1963—1964	3	4614	3,87	178,6
Буран 779											
КС-376	»	1961—1965	42	3095	3,81	117,9	1961—1968	33	4061	3,67	149,0
Бриз 100	»	1961—1964	37	3714	3,67	136,3	1961—1968	31	4633	3,70	171,4
Марс 1511	Правнук	1962—1965	7	3103	3,68	114,2	1963—1968	7	4459	3,79	169,0
Радоніс 838	»	1966—1968	12	3775	3,89	146,8	1966—1968	10	4195	3,70	155,2

На основі даних аналізу встановили, що дочки різних ступенів інбридингу від більшості бугаїв за молочною продуктивністю поступаються своїм аутбредним напівсестрам (табл. 2). Лише інбредні дочки бугаїв Бурана 779 КС-376, Гудка 277, Бриза 100 за удоєм перевищують або наближаються до аутбредних. При цьому відмічено, що помірні інбридинги типу III—III і IV—III дають кращі результати, ніж близькі ступені спорідненого спарювання.

Звертає на себе увагу залежність рівня продуктивності інбредних корів від того, через яких плідників і на яких тварин вівся інбридинг. Так, дочки Динаміта 402, Дозора 380, Гудка 277, інбридовані на Ураган 605, мали нижчий удій, ніж їх аутбредні напівсестри. Дочки більшості бугаїв, які одержані внаслідок інбридингу на Альрума 49 КС-7, мали

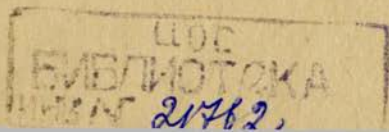
значно вищі показники продуктивності (табл. 2). Вони переважно наближаються або перевершують за удоєм свої аутбредних напівсестер. Лише за жирністю спостерігається деяка розбіжність. Це можна пояснити тим, що Альрум 49 КС-7 був цінним за своїм генотипом, про що свідчать показники молочності його дочок. Цінні ознаки він успадкував від таких жіночих предків, як мати Альфа 34 КС-264 (7761—3,91), мати матері Альрауш КС-2 (VII—7671—3,79) та мати батька Тайна 1765 (V—5498—3,80). Щодо плідника Урагана 605, то генотип його значно бідніший, якщо про це судити з його походження, (продуктивність матері VIII—4959—3,85). Слід зазначити, що на Урагана 605 інбридинг вівся більш тісний (у всіх випадках у ступені II—II), тоді як на Альрума 49 КС-7 він був більш помірним (III—III; IV—III та ін.). Середня продуктивність корів різних ступенів інбридингу незалежно від того, на яких тварин вони інбридовані, порівняно з продуктивністю аутбредних корів свідчить про те, що помірні ступені інбридингу дають кращі результати, ніж близькі (табл. 3).

2. Молочна продуктивність інбридних корів по найвищій лактації

На яких тварин проведено інбридинг	Ступінь інбридингу	n	Удій за 300 днів лактації, кг	Жирність молока, %	Удій в % до аутбредних
<i>Динаміт 402</i>					
Аутбредні	—	7	5168	3,78	
Ураган 605	II—II	2	3908	3,86	76,0
Альрум 49	III—III	3	3960	3,75	67,0
<i>Марс 1511</i>					
Аутбредні	—	6	4285	3,85	
Альрум 49	III—IV	4	4484	3,68	105,0
<i>Буран 779</i>					
Аутбредні	—	19	3836	3,72	
Вільний 631	II—II	4	4913	3,59	128,0
Альрум 49	III—III	2	4552	3,60	119,0
Альрум 49	IV—III	2	5105	3,78	133,0
Альрум 49	IV, IV—III	1	4820	3,86	126,0
<i>Гудок 277</i>					
Аутбредні	—	12	5197	3,75	
Ураган 605	II—II	1	4440	3,78	85,0
Альрум 49	III—III	3	4991	3,75	96,0
<i>Бриз 100</i>					
Аутбредні	—	16	4702	3,71	
Альрум 49	III—III	16	4710	3,68	100,2
Альрум 49	IV—III	3	4643	3,87	99,0
<i>Радоніс 838</i>					
Аутбредні	—	7	4302	3,77	
Альрум 49	III—IV	2	3548	3,74	83,0
Альрум 49	IV—IV	3	4512	3,37	105,0

ВИСНОВКИ

За даними аналізу племінної роботи із стадом симентальської породи Старинської птахофабрики, встановлено, що більше 60 корів одержано від різних ступенів інбридингу на родоначальника лінії Альрума 49 КС-7 та його синів. Виявлено нерівноцінний вплив різних

3. Молочна продуктивність по найвищій лактації інбредних та аутбредних дочок одних і тих же бугаїв.

Ступінь інбридингу	Коефіцієнт генетичної схожості, %	Інбредні				Аутбредні			
		n	удій за 300 днів лактації, кг	жирність молока, %	n	удій за 300 днів лактації, кг	жирність, %		
II—II	53,0	7	4558	3,69	38	4511	3,78		
III—III	25,6	24	4638	3,69	53	4575	3,73		
III—IV	18,9	4	4484	3,68	14	4285	3,85		
IV—III	18,9	5	5028	3,83	22	4586	3,75		

ступенів інбридингу на молочну продуктивність інбредних корів. Оцінку наслідків спорідненого спарювання необхідно проводити з врахуванням тварин, через яких і на яких предків застосовано інбридинг. Встановлено, що корови, одержані від помірних ступенів інбридингу, мають молочність вищу, ніж корови, одержані від тісного спорідненого спарювання.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РІВНЯ УДОЮ З ОСНОВНИМИ КОМПОНЕНТАМИ МОЛОКА

О. І. СМІРНОВ, І. Т. ХАРЧУК

Українська сільськогосподарська академія

Протягом останніх років селекції корів за якістю молока приділяється значна увага. Проводячи селекцію за жирномолочністю, дослідники встановили, що інші якісні показники молока змінюються і взаємопов'язані між собою по-різному.

Невідповідність у кількісній зміні компонентів молока, особливо жиру і білка, зумовлена, за даними М. І. Книги (1966), різними джерелами синтезу цих компонентів.

Більшість авторів відмічають позитивний зв'язок між вмістом жиру і білка, але прямо пропорціональна кореляція спостерігалась не часто.

Отже, ведення селекції у молочному тваринництві за окремими селекційними ознаками не дає повної гарантії для успішного відбору за іншими показниками. Наприклад, Бетчер із співробітниками (1967) і Спар (1967) встановили, що селекційні індекси, крім удою, повинні враховувати жирномолочність або становити мінімум по відношенню до основних компонентів молока. Дослідники Канади вирішення цього важливого питання вбачають у тому, щоб за показник селекції молочної худоби брати загальну продукцію сухих речовин молока за лактацію (С. Нісман, 1966). Впровадження з 1955 по 1966 рр. у дослідах такої селекції дало можливість щорічно добиватись значного генетичного вдосконалення корів за виходом сухих речовин у молоці за лактацію (корів голштинської породи — на 7,7 кг, айрширської — на 14,5 і